

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

24 november 2009

WETSONTWERP
houdende diverse bepalingen
betreffende Justitie (II)

AMENDEMENTEN

Nr. 11 VAN MEVROUW NYSSSENS c.s.

In hoofdstuk 3, afdeling II, onderafdeling 4, een artikel 46bis invoegen, luidende:

“Art. 46bis. Artikel 670 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met een tweede lid, luidende:

“Naar analogie is artikel 770 echter van toepassing op elke, al dan niet bij dit Wetboek bedoelde rechtspersoon die expliciet kiest voor de toepassing ervan in de bij dit artikel bedoelde vormen.”.”

VERANTWOORDING

Zie verantwoording van amendement nr. 12.

Voorgaande documenten:

Doc 52 **2161/ (2008/2009):**
001: Wetsontwerp.
002 en 003: Amendementen.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

24 novembre 2009

PROJET DE LOI
portant des dispositions diverses
en matière de Justice (II)

AMENDEMENTS

N° 11 DE MME NYSSSENS ET CONSORTS

Dans la sous-section 4, section II, chapitre 3, insérer un article 46bis, rédigé comme suit:

“Art. 46bis. L'article 670 du même Code est complété par un alinéa 2, rédigé comme suit:

“Toutefois, l'article 770 s'applique par analogie à toute personne morale, visée ou non par le présent code, qui opte expressément pour son application dans les formes prévues par cet article.”.”

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 12.

Documents précédents:

Doc 52 **2161/ (2008/2009):**
001: Projet de loi.
002 et 003: Amendements.

Nr. 12 VAN MEVROUW NYSSSENS c.s.

In hoofdstuk 3, afdeling II, onderafdeling 4, een artikel 46ter invoegen, luidende:

“Art. 46ter. In artikel 770 van hetzelfde Wetboek wordt het derde lid aangevuld met de woorden “en derden kunnen de bij artikel 769 ingestelde niet-tegenwerpelijheid doen gelden”.”.

VERANTWOORDING

Het vraagstuk van de fusies van vzw's heeft in de rechtsleer tot diepgaande controverses geleid.

Alle specialisten zijn het erover eens dat de wetgever, anders dan voor de commerciële vennootschappen, in geen enkele specifieke wettelijke regeling heeft voorzien.

In de praktijk echter komen ook in het verenigingsleven herstructureringen voor. Daarbij wordt dan gehandeld naar analogie van de procedures die in de artikelen 174/1 en volgende van de oude gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen zijn opgenomen, via de wet van 29 juni 1993 (fusie, splitsing) en de wet van 13 april 1995 (inbreng van een algemeenheid of van een bedrijfstak). Als gevolg van de heersende crisis zijn dergelijke herstructureringen frequent en zelfs onontbeerlijk geworden, omdat zij grootschalige besparingen en een meer doorgedreven professionalisering mogelijk maken.

Onlangs hebben enkele specialisten¹ ervoor gepleit gebruik te maken van artikel 770 van het Wetboek van vennootschappen, waarin wordt verwezen naar de artikelen van dat Wetboek die betrekking hebben op de inbreng van een algemeenheid (pseudo-fusie) en de inbreng van een bedrijfstak (pseudosplitsing) — zie de artikelen 760 tot 769. Met name wordt in die artikelen bepaald dat die juridische overdracht van rechtswege plaatsvindt en aan derden kan worden tegengeworpen, mits wordt voldaan aan een aantal vormvereisten die de openbaarmaking van de transactie garanderen (artikelen 763 en 765).

Een letterlijke lezing van artikel 770 van het Wetboek van vennootschappen levert geen enkel tekstargument waaruit af te leiden valt dat geen continuïteitsregeling zou gelden voor andere rechtspersonen dan vennootschappen (de wettekst heeft het over partijen bij een notariële akte in het raam van een “overdracht om niet of onder bezwarende titel”. Daar staat echter tegenover dat de inleidende bepaling van boek XI van het Wetboek van vennootschappen (artikel 670) klaarblijkelijk de publiek- of privaatrechtelijke rechtspersonen andere dan vennootschappen uitsluit van de mogelijkheid gebruik te maken van de juridische herstructurering waarop het betrekking heeft. Tevens bestaat twijfel omtrent de vraag of de bepalingen uit het vennootschapsrecht *mutatis mutandis* op analoge wijze kunnen worden toegepast op verenigingen of op stichtingen.

¹ M. DE WOLF en P. GOBLET, “Fusions d’ASBL en droit commun et en droit fiscal”, *ASBL Actualités*, speciaal nummer 119-120 van 30 april 2009, Syneco en Edipro.

N° 12 DE MME NYSSSENS ET CONSORTS

Dans la sous-section 4, section II, chapitre 3, insérer un article 46ter, rédigé comme suit:

“Art. 46ter. Dans l'article 770 du même Code l'alinéa 3 est complété par les mots: “et les tiers peuvent se prévaloir de l'inopposabilité organisée par l'article 769”.”.

JUSTIFICATION

La question des fusions d'ASBL fait l'objet de controverses doctrinales sérieuses.

Tous les auteurs sont d'accord de dire qu'au contraire des sociétés à forme commerciale, pour les ASBL, aucun régime légal n'est spécifiquement organisé par le législateur.

En pratique, cependant, des restructurations interviennent dans le monde associatif. Elles s'inspirent par analogie des procédures insérées dans les anciennes lois coordonnées sur les sociétés commerciales aux articles 174/1 et suivants par les lois du 29 juin 1993 (fusion, scission) et du 13 avril 1995 (apport d'universalité ou de branche d'activité). Avec la crise que nous connaissons, ces restructurations sont devenues fréquentes, voire indispensables, et permettent des économies d'échelle appréciables et une meilleure professionnalisation.

Récemment, certains auteurs¹ ont préconisé le recours à l'article 770 du Code des sociétés, lequel renvoie aux articles du Code des sociétés qui régissent les apports d'universalité — pseudo fusion- et de branche d'activité — pseudo scission (articles 760 à 769) et prévoient notamment que ce transfert juridique s'opère de plein droit et est opposable aux tiers moyennant l'accomplissement de certaines formalités afin d'assurer la publicité de l'opération (articles 763 et 765).

Si une lecture littérale de l'article 770 du Code des sociétés ne révèle aucun argument de texte permettant d'exclure l'application d'un régime de continuité pour les personnes morales autres que des sociétés (le texte légal vise des “parties” à un acte notarié dans le cadre d'une opération de “cession à titre gratuit ou onéreux”), la disposition liminaire du livre XI du Code des sociétés, l'article 670, semble toutefois exclure des restructurations juridiques visées par celui-ci les personnes morales, de droit public ou de droit privé, autres que des sociétés. Le recours par analogie aux dispositions du droit des sociétés peut également donner lieu à des hésitations dans leur application “*mutatis mutandis*” à des associations ou à des fondations.

¹ M. DE WOLF et P. GOBLET, “Fusions d’ASBL en droit commun et en droit fiscal”, *ASBL Actualités*, n° spécial, 119-120 du 30 avril 2009, Syneco et Edipro.

De indieners zijn zich bewust van de noodzaak herstructureren zonder onderbreking van de activiteit toe te staan in de non-profitsector, waarin bedrijven werkzaam zijn die nu eens commerciële, dan weer niet-commerciële en soms ook de beide activiteiten samen ontplooiën. Daarom wensen zij de juridische onzekerheid als gevolg van de toepassing van artikel 770 op de verenigingen en stichtingen weg te nemen, door artikel 670 van het Wetboek van vennootschappen dusdanig te wijzigen dat die verenigingen en stichtingen kunnen kiezen voor de toepassing van artikel 770. Ter verantwoording van het feit dat wordt voorgesteld enkel artikel 670 te wijzigen, is het van belang in dit stadium te preciseren dat, in tegenstelling tot de artikelen 671 tot 770 van het Wetboek van vennootschappen (die in dat Wetboek werden ingevoegd toen de wetten op de handelsvennootschappen werden gecoördineerd en die afstammen van vroegere artikelen uit die wetten), artikel 670 nieuw is en dus niet sinds de jaren '90 wordt toegepast, maar pas sinds 6 februari 2001 – datum waarop het Wetboek van vennootschappen in werking is getreden.

De amendementen van de indieners hebben dus tot doel alle juridische onzekerheid omtrent de juridische herstructureren van vzw's weg te nemen en aldus economische herstructureren in het raam van een "beveiligd" juridisch raamwerk mogelijk te maken, met interventie van een notaris die tot taak heeft het rapport en de beslissing aangaande de fusie of de splitsing voor echt te erkennen. Die amendementen bevatten twee onderdelen:

1° wijzigingen van de artikelen 670 en 770 van het Wetboek van vennootschappen, om ervoor te zorgen dat artikel 770 probleemloos kan worden toegepast op de verenigingen en stichtingen die kiezen voor herstructureren volgens de in dat artikel opgenomen regeling (nieuw voorgestelde artikelen 46*bis* en 46*ter*).

De wijziging van artikel 670 bevestigt ook de validiteit van de transacties die nu reeds werden verricht via de toepassing van een procedure naar analogie van artikel 770 van het Wetboek van vennootschappen.

In verband met artikel 770 is het uitsluitend de bedoeling een leemte aan te vullen in de wet, door in dat artikel te verwijzen naar artikel 769, waarin de tegenwerpelijkheid aan derden wordt geregeld van herstructureren die zijn verlopen volgens de in boek XI van het Wetboek van vennootschappen opgenomen regeling, als gevolg van de wijziging ervan via artikel 50 van de wet van 2 augustus 2002;

2° de invoering van een nieuwe titel III*bis*, met als enige artikel een artikel 58, waardoor de erin vervatte procedure analoog kan worden toegepast in het raam van de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen (nieuw voorgestelde artikel 50*bis*).

Met die regeling kunnen drie knelpunten worden opgelost:

1) beleidsmatig kan de regeling spoedig haar beslag krijgen en ze brengt de reeds verrichte of nog lopende transacties niet in gevaar;

C'est pourquoi, les déposants, conscients de la nécessité de permettre des restructurations, sans solution de continuité, dans le secteur non marchand, impliquant des entreprises exerçant tantôt des activités marchandes, tantôt des activités non marchandes, tantôt les deux, ont décidé de lever les incertitudes juridiques liées à l'application de l'article 770 aux associations et aux fondations, par une modification de l'article 670 du Code des sociétés qui leur permet d'opter pour l'application de l'article 770. Il importe de relever à ce stade, pour justifier la seule modification de l'article 670, qu'au contraire des articles 671 à 770 du Code des sociétés qui ont été introduits dans le dit code par coordination et proviennent de dispositions antérieures des LCSC, l'article 670 est nouveau et ne s'applique donc pas depuis les années nonante mais seulement depuis le 6 février 2001, date d'entrée en vigueur du Code des sociétés.

Les amendements des déposants visent donc à lever toute incertitude juridique entourant les restructurations juridiques d'ASBL et à permettre ainsi des restructurations économiques dans un cadre juridique "sécurisé" avec intervention d'un notaire pour authentifier le rapport et la décision de "fusion" ou de "scission". Ces amendements comprennent deux volets:

1° Des modifications aux articles 670 et 770 du Code des sociétés de manière à confirmer la bonne application de l'article 770 aux associations et aux fondations qui optent pour une restructuration suivant ses prévisions (nouveaux articles 46*bis* à 46*ter* du présent projet).

La modification de l'article 670 confirme ainsi la validité des opérations qui auraient été réalisées en faisant application par analogie de l'article 770 du Code des sociétés.

Concernant la modification de l'article 770, il s'agit uniquement de réparer une inadvertance du législateur qui a oublié de mentionner au dit article un renvoi à l'article 769 réglant l'opposabilité aux tiers des opérations de restructurations réalisées dans les prévisions du Livre XI du Code des sociétés, suite à sa modification par l'article 50 de la loi du 2 août 2002.

2° l'introduction d'un nouveau titre III*bis* contenant un article unique, l'article 58, organisant l'application par analogie de cet article dans la loi du 27 juin 1921 relative aux ASBL, fondations et AISBL (nouvel article 50*bis* du présent projet).

Cette solution permet de rencontrer trois contraintes:

1) elle est rapide dans sa mise en œuvre politique et sans remise en cause des opérations déjà exécutées ou en cours;

2) de regeling behelst alle herstructurerings, inclusief die waarin de inbrengers natuurlijke personen zijn (artikel 768, waarnaar artikel 770 verwijst), dan wel openbare stichtingen. Bijvoorbeeld: een transactie waarin een vzw en een vso betrokken zijn, valt aldus onder de in artikel 770 vervatte regeling, zonder dat de continuïteit contractueel met derden moet worden onderhandeld (maar voortaan met inachtneming van artikel 769, op grond waarvan derden zich tegen een voor hen nadelige herstructurering kunnen verzetten);

3) de oplossing doet geen afbreuk aan:

a) de fiscale vrijstellingsregeling waarbij de herstructurerings die onder de in de wet van 11 december 2008 bedoelde belastingvrijstelling vallen, bijvoorbeeld wanneer een vzw vennootschapsbelasting verschuldigd is of dienaangaande een bericht van wijziging heeft ontvangen;

b) de overdracht van rechtsweg van de doelgroepenbijdragevermindering als bedoeld in artikel 201 van de wet van 22 december 2008 houdende diverse bepalingen, waarbij artikel 353ter van de programmawet van 24 december 2002, als aangevuld bij de programmawet van 27 december 2004, wordt gewijzigd.

Nr. 13 VAN MEVROUW NYSENS c.s.

Art. 50bis(nieuw)

In Hoofdstuk 3, Afdeling III, een artikel 50bis invoegen, luidende:

“Art. 50bis. In dezelfde wet, op de plaats van het bij de wet van 27 december 2004 opgeheven artikel 58, wordt een Titel IIIbis, met als opschrift “Inbreng om niet van een algemeenheid of van een bedrijfstak”, ingevoegd, die artikel 58 omvat, luidende:

“Art. 58. Ingeval een beroep wordt gedaan op de mogelijkheid vervat in artikel 670, tweede lid, van het Wetboek van vennootschappen, zijn artikel 770 van hetzelfde Wetboek en de artikelen waarnaar het verwijst, op overeenkomstige wijze van toepassing op de inbreng om niet van een algemeenheid of van een bedrijfstak, door een vereniging zonder winstoogmerk, een stichting van openbaar nut, een private stichting, een internationale vereniging zonder winstoogmerk of een van de instellingen of verenigingen als bedoeld in artikel 61, tweede lid, ten voordele van een rechtspersoon die tot een van de voormelde categorieën behoort.

Voor deze toepassing op overeenkomstige wijze en onverminderd andere aanpassingen die daar onvermijdelijk uit voortvloeien, moeten in de voormelde artikelen van hetzelfde Wetboek de volgende wijzigingen worden doorgevoerd.

2) la solution couvre toutes les restructurations, y compris celles avec comme parties apporteurs des personnes physiques (article 768 auquel renvoie l'article 770) et des fondations publiques. Par exemple: une opération impliquant une ASBL et une SFS est ainsi couverte par le régime organisé par l'article 770 sans solution contractuelle de continuité à négocier avec les tiers (mais dorénavant dans le respect de l'article 769 qui permet aux tiers de s'opposer à une restructuration lésionnaire pour eux);

3) la solution ne remet pas en cause:

a) le régime fiscal d'exonération des opérations de restructuration réalisées en exonération d'impôt de la loi du 11 décembre 2008, par exemple lorsqu'une ASBL est soumise à l'impôt des sociétés ou fait l'objet d'un avis de rectification dans ce sens;

b) le transfert de plein droit des réductions de cotisation groupe cible visé à l'article 201 de la loi du 22 décembre 2008 portant des dispositions diverses qui modifie l'article 353ter de la loi-programme du 24 décembre 2002 tel que complété par la loi-programme du 27 décembre 2004.

N° 13 DE MME NYSENS ET CONSORTS

Art. 50bis(nouveau)

Dans la section III du chapitre III, insérer un article 50bis, rédigé comme suit:

“Art. 50bis. Dans la même loi, à la place de l'article 58 abrogé par la loi 27 décembre 2004, il est inséré un titre IIIbis comportant l'article 58, rédigé comme suit: “Titre IIIbis. Apports à titre gratuit d'universalité ou de branche d'activité” est inséré, comprenant un article unique rédigé comme suit:

“Art. 58. En cas de recours à la faculté prévue par l'article 670, alinéa 2 du Code des sociétés, l'article 770 de ce Code et les articles auxquels il renvoie sont applicables par analogie aux apports à titre gratuit d'universalité ou de branche d'activité effectués par une association sans but lucratif, une fondation d'utilité publique, une fondation privée, une association internationale sans but lucratif ou une des institutions ou associations visées à l'article 61, alinéa 2 au profit d'une personne morale appartenant à l'une des catégories précitées.

Pour les besoins de cette application par analogie et sans préjudice d'autres adaptations qui en découleraient de façon inévitable, les articles précités du Code des sociétés doivent s'entendre avec les modifications suivantes.

1° Het woord “vennootschap” of “vennootschappen” wordt telkens vervangen door het woord “rechtspersoon” of “rechtspersonen”.

2° In artikel 760, § 2, 1°, worden de woorden “het doel” vervangen door de woorden “het doel of de doelstellingen”, en worden de punten 2° en 4° weggelaten.

3° In artikel 760, § 3, worden tussen de woorden “de algemene vergadering” en de woorden “van de inbrengende vennootschap” de woorden “of, voor de rechtspersonen die geen algemene vergadering hebben, voor de raad van bestuur” ingevoegd.

4° In artikel 761, § 1, worden na de woorden “die de inbreng doet,” de woorden “of, voor de rechtspersonen die geen algemene vergadering hebben, de raad van bestuur,” ingevoegd.

5° In artikel 761, § 2, eerste lid, worden na de woorden “vanuit een juridisch en economisch oogpunt,” de woorden “alsook in het licht van het doel of de doelstellingen van de betrokken rechtspersonen”, ingevoegd.

6° In artikel 761, § 2, tweede lid, wordt de eerste zin vervangen door wat volgt: “Wanneer een rechtspersoon leden heeft, wordt hen ten minste één maand voor de algemene vergadering een kopie van het voorstel en van dat verslag bezorgd.”

7° Artikel 761, § 3, eerste lid, wordt vervangen door wat volgt: “Indien de beslissing om de inbreng te doen, wordt genomen door de algemene vergadering, gebeurt zulks onder de voorwaarden inzake aanwezigheid en meerderheid vastgelegd in artikel 8, eerste, tweede en vierde lid, van de wet van 27 juni 1921, tenzij de statuten strengere regels bevatten, dan wel in de statuten, met toepassing van artikel 48, 7°, van diezelfde wet.”

8° Artikel 762 wordt vervangen door wat volgt:

“De akte tot vaststelling van de inbreng van een gemeenschap of van een bedrijfstak wordt in authentieke vorm opgesteld.

De akte wordt neergelegd bij uittreksel overeenkomstig de artikelen 26novies, 31 of 51 van de wet van 27 juni 1921. Hij wordt bij uittreksel bekendgemaakt overeenkomstig diezelfde artikelen die te dezen op overeenkomstige wijze van toepassing zijn verklaard op de in artikel 61, tweede lid, van dezelfde wet bedoelde rechtspersonen.”

9° Artikel 765 wordt vervangen door wat volgt:

1° Les termes “société” ou “sociétés” sont remplacés partout par les termes “personne morale” ou “personnes morales”.

2° À l'article 760, § 2, le terme “objet” est remplacé, au 1°, par les mots “le ou les buts” et les 2° et 4° sont supprimés.

3° Au § 3 de l'article 760 les mots “ou, pour les personnes morales qui n'ont pas d'assemblée générale, du conseil d'administration” sont insérés entre les mots “assemblée générale” et les mots “de la société apporteuse appelée”; ce dernier mot est lui-même remplacé par le mot “appelé”

4° À la fin du § 1er de l'article 761 est ajoutée la phrase suivante: “ou, pour les personnes morales qui n'ont pas d'assemblée générale, par le conseil d'administration”

5° À l'article 761, § 2, 1er alinéa, les mots “ainsi qu'au regard du ou des buts poursuivis par les personnes morales concernées” sont insérés entre les mots “économique” et “l'opportunité”.

6° À l'article 761, § 2, 2e alinéa, la première phrase est remplacée par la phrase suivante: “Lorsqu'une personne morale compte des membres, une copie du projet et de ce rapport leur est adressée un mois au moins avant la réunion de l'assemblée générale.”

7° À l'article 761, § 3, le texte du 1er alinéa est remplacé par le texte suivant: “Si la décision de procéder à l'apport est prise par l'assemblée générale, cette décision est prise aux conditions de présence et de majorité fixées, soit par l'article 8, alinéas 1er, 2 et 4 de la loi du 27 juin 1921, sous réserve de dispositions statutaires plus rigoureuses, soit par les statuts en application de l'article 48, 7° de cette même loi”.

8° Le texte de l'article 762 est remplacé par le texte suivant:

“L'acte constatant l'apport d'une universalité ou l'apport d'une branche d'activité est établi en la forme authentique.

Il est déposé par extraits conformément aux articles 26novies, 31 ou 51 de la loi du 27 juin 1921. Il est publié par extraits conformément aux mêmes articles rendus, en l'espèce, applicables par analogie aux personnes morales visées à l'alinéa 2 de l'article 61 de cette même loi.”

9° Le texte de l'article 765 est remplacé par le texte suivant:

“De inbreng kan aan derden worden tegengeworpen onder de voorwaarden bepaald bij de artikelen 26novies, § 3, 31, § 6, en 51, § 5, van de wet van 27 juni 1921, die te dezen op overeenkomstige wijze van toepassing zijn verklaard op de in artikel 61, tweede lid, van dezelfde wet bedoelde rechtspersonen.”

10° In artikel 766, derde lid, worden de woorden “rechtbank van koophandel” vervangen door de woorden “rechtbank van eerste aanleg”.

VERANTWOORDING

Dit amendement houdt verband met de wijzigingen die bij de artikelen 46bis en 46ter van dit wetsontwerp worden aangebracht in het Wetboek van vennootschappen.

Het eerste lid verwijst uitdrukkelijk naar het Wetboek van vennootschappen en naar het in uitzicht gestelde artikel 670, tweede lid, van dat Wetboek, dat voor ieder rechtspersoon in de mogelijkheid voorziet op overeenkomstige wijze een beroep te doen op artikel 770, en aldus op de artikelen waarnaar artikel 770 verwijst. Het eerste lid preciseert de soorten van rechtspersonen zonder winstoogmerk waarop het nieuwe artikel 58 van de wet van 27 juni 1921 van toepassing is; dit artikel beoogt louter te verduidelijken hoe de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen op overeenkomstige wijze moeten worden toegepast.

Het tweede lid is gebaseerd op artikel 17, § 7, van de wet van 27 juni 1921; het voorziet in een aantal wijzigingen, die alleen voor de toepassing op overeenkomstige wijze van het Wetboek van vennootschappen gelden. In totaal zijn er negen wijzigingen.

Punt 1° behoeft geen toelichting; gezien het toepassingsveld van het nieuwe artikel 58 ligt een en ander voor de hand.

Punt 2° heeft betrekking op artikel 760, § 2: de vermelding van het doel, bedoeld in punt 1°, wordt vervangen door het doel of de doelstellingen, die in het geval van de in het eerste lid bedoelde rechtspersonen belangrijker is/zijn dan de activiteiten (maatschappelijk doel, voor de vennootschappen). De punten 2° en 4° kunnen uiteraard niet worden toegepast op rechtspersonen zonder winstoogmerk die een inbreng om niet doen.

In punt 3° wordt artikel 760, § 3, aangevuld met de vermelding van de raad van bestuur. Aldus wordt er rekening mee gehouden dat er rechtspersonen zijn die geen leden hebben, en dat in die gevallen de raad van bestuur over de inbreng beslist.

In punt 4° wordt artikel 761, § 1, afgestemd op de situatie van de stichtingen en sommige rechtspersonen als bedoeld in artikel 61, tweede lid, van de wet van 27 juni 1921, die geen leden hebben: in dat geval moet de beslissing door de raad van bestuur worden genomen.

In punt 5° lijkt het aangewezen artikel 761, § 2, eerste lid, aan te vullen met een verantwoording inzake de doelstellingen van de betrokken rechtspersonen, naast de juridische en economische oogpunten.

“L’apport est opposable aux tiers aux conditions prévues aux articles 26novies, § 3, 31, § 6 et 51, § 5 de la loi du 27 juin 1921, rendus, en l’espèce, applicables par analogie aux personnes morales visées à l’alinéa 2 de l’article 61 de cette même loi”.

10° À l’article 766, le terme “tribunal de commerce” est remplacé par le terme “tribunal de première instance”.

JUSTIFICATION

Cet amendement est lié aux modifications apportées au Code des sociétés par les articles 46bis et 46ter du présent projet.

L’alinéa 1er se réfère explicitement au Code des sociétés et à l’article 670, alinéa 2 de ce Code qui prévoit la possibilité pour toute personne morale de recourir par analogie à l’article 770 et, de ce fait, aux articles auxquels il renvoie. Il précise les types de personnes morales sans but de lucre auxquelles s’applique le nouvel article 58 de la loi de 1921 dont la seule fonction est d’apporter des clarifications quant à la manière d’appliquer par analogie les textes du Code des sociétés.

L’alinéa deux s’inspire de l’article 17, § 7 de la loi de 1921 et prévoit un certain nombre de modifications qui ne valent que pour les besoins de l’application par analogie du Code des sociétés. Ces modifications sont au nombre de neuf.

Le 1° n’appelle pas de commentaire puisqu’il exprime une évidence, vu le champ d’application de l’article 58 nouveau.

Le 2° se rapporte à l’article 760, § 2: la mention de l’objet, prévue au 1°, est remplacée par celle du ou des buts qui, dans les personnes morales visées à l’alinéa 1 est plus importante que celle des activités (objet social, dans les sociétés); quant aux 2° et au 4°, ils ne sont évidemment pas applicables à des personnes morales sans but de lucre faisant un apport à titre gratuit.

Au 3°, le § 3 de l’article 760 est complété par l’insertion d’une mention du conseil d’administration afin de tenir compte de ce que dans les personnes morales qui ne comptent pas de membres, c’est le conseil d’administration qui décide à propos de l’apport.

Au 4°, le § 1er de l’article 761 est adapté à la situation des fondations et de certaines personnes morales visées à l’article 61, alinéa 2 de la loi de 1921 qui ne comptent pas de membres: en ce cas, la décision revient au conseil d’administration.

Au 5°, il semble opportun d’introduire, à l’article 761, § 2, 1er alinéa, une justification au regard des finalités poursuivies par les personnes morales concernées, en plus des justifications juridiques et économiques.

In punt 6° wordt ook artikel 761, § 2, tweede lid, aangepast, teneinde rekening te houden met bepaalde soorten van rechtspersonen die geen leden hebben.

In punt 7° wordt artikel 761, § 3, eerste lid, vervangen om de wijziging te verduidelijken. Er wordt rekening mee gehouden dat die tekst inzake het nemen van een beslissing door de algemene vergadering verwijst naar artikel 558 van het Wetboek van vennootschappen, dat betrekking heeft op de statutenwijziging in het algemeen. Diezelfde regel wordt dus in aanmerking genomen met verwijzing naar de artikelen van de wet van 27 juni 1921 welke die statutenwijziging regelen aangaande de vzw's en de ivzw's. In het geval van deze laatste vennootschappen verwijst artikel 48, 7°, evenwel louter naar de statuten.

Ten behoeve van de duidelijkheid wordt gepreciseerd dat deze § 3 betrekking heeft op de beslissingen die in de algemene vergadering worden genomen.

In het geval van rechtspersonen zonder leden wordt de beslissing genomen door de raad van bestuur, onder de voorwaarden die zijn vastgelegd in de betrokken statuten of de reglementeringen.

In punt 8° wordt artikel 762 volledig vervangen, gelet op het aantal aan te brengen wijzigingen.

Dit artikel wordt aangevuld met de precisering, overeenkomstig de bepalingen van artikel 770, tweede lid, dat de akte tot vaststelling van de inbreng moet worden opgesteld in authentieke vorm; zulks ligt hoe dan ook voor de hand telkens als onroerend goed wordt ingebracht.

De verwijzing in artikel 762 naar artikel 74 van het Wetboek van vennootschappen wordt vervangen door een verwijzing naar de overeenkomstige artikelen van de wet van 27 juni 1921 inzake de vzw's, de stichtingen en de ivzw's. Bij gebrek aan gelijkaardige bepalingen in de wetten inzake de rechtspersonen als bedoeld in artikel 61, tweede lid, van de wet van 27 juni 1921, moet de neerlegging ter griffie niet worden opgelegd in dossiers die mogelijk niet bestaan.

Daar staat tegenover dat moet worden voorzien in de bekendmaking in de bijlagen van het *Belgisch Staatsblad* (waarnaar artikel 766 van het Wetboek van vennootschappen trouwens verwijst). De voormelde bepalingen inzake de bekendmaking in de vzw's, de stichtingen en de ivzw's — die trouwens grotendeels in dezelfde regels voorzien — worden derhalve op overeenkomstige wijze toepasselijk verklaard op die rechtspersonen als bedoeld in artikel 61, tweede lid, van de wet van 27 juni 1921; in dit geval is dat louter ten behoeve van Titel IIIbis (*nieuw*) van de wet van 27 juni 1921.

In punt 9° wordt ook de korte tekst van artikel 765 vervangen. De verwijzing in dit artikel naar artikel 76 van het Wetboek van vennootschappen, dat de tegenstelbaarheid regelt van alle bekendmakingen in de bijlagen van het *Belgisch Staatsblad*, wordt vervangen door een verwijzing naar de overeenkomstige artikelen van de wet van 27 juni 1921 inzake de vzw's, de stichtingen en de ivzw's. Bij gebrek aan gelijkaardige bepalingen in de wetten betreffende de

Au 6°, l'alinéa 2 du § 2 de l'article 761 est, lui aussi, adapté en tenant compte de ce que certains types de personnes morales ne comptent pas de membres.

Au 7°, le 1er alinéa du § 3 de l'article 761 est remplacé pour rendre la modification plus claire. Il est tenu compte du fait que ce texte se réfère, pour la prise de décision par une assemblée générale, à l'article 558 du Code des sociétés qui se rapporte à la modification des statuts en général. La même règle est donc retenue avec le renvoi aux articles de la loi de 1921 qui régissent cette modification statutaire dans les ASBL et les AISBL. Toutefois, dans le cas de ces dernières, l'article 48, 7° se borne à renvoyer aux statuts.

Pour plus de clarté, il est précisé que ce § 3 vise les décisions prises en assemblée générale.

Dans les personnes morales qui ne comptent pas de membres, la décision est prise par le CA aux conditions fixées par les statuts ou règlements qui les régissent.

Au 8°, le texte de l'article 762 est remplacé par un nouveau texte vu le nombre de modifications à introduire.

Cet article est complété en précisant, conformément à ce que prévoit l'article 770, alinéa 2, que l'acte constatant l'apport doit être établi en la forme authentique; ce qui va de toute façon de soi chaque fois qu'il y a apport d'immeuble.

Le renvoi fait par l'article 762 à l'article 74 du Code des sociétés est remplacé par les articles correspondant de la loi de 1921 en ce qui concerne les ASBL, les fondations et les AISBL. En cas d'absence de dispositions équivalentes dans les lois qui régissent les personnes morales visées à l'article 61, alinéa 2 de la loi de 1921, il ne convient pas d'imposer un dépôt au greffe dans un dossier qui est inexistant par hypothèse.

En revanche, il s'impose de prévoir une publication aux annexes du *Moniteur* (à laquelle fait d'ailleurs référence l'article 766 du Code des sociétés). Les dispositions précitées relatives à la publication dans les ASBL, les fondations et les AISBL, qui, d'ailleurs, prévoient pour l'essentiel des règles identiques, sont donc rendues applicables à ces personnes morales visées à l'article 61, alinéa 2 de la loi de 1921 par analogie: en l'espèce, c'est-à-dire uniquement pour les besoins du titre IIIbis *nouveau* de la loi de 1921.

Au 9°, le bref texte de l'article 765 est lui aussi remplacé. Le renvoi fait par cet article à l'article 76 du Code des sociétés, qui règle l'opposabilité de ce qui est publié aux annexes du *Moniteur*, est remplacé par les articles correspondant de la loi de 1921 en ce qui concerne les ASBL, les fondations et les AISBL. En cas d'absence de dispositions équivalentes dans les lois qui régissent les personnes morales visées à l'article 61, alinéa 2 de la loi de 1921, ces dispositions sur les

rechtspersonen als bedoeld in artikel 61, tweede lid, van de wet van 27 juni 1921, worden die bepalingen over de vzw's, de stichtingen en de ivzw's, die in identieke regels voorzien, op overeenkomstige wijze toepasselijk verklaard; in dit geval is dat louter ten behoeve van Titel IIIbis (*nieuw*) van de wet van 27 juni 1921.

Punt 10° beoogt louter in artikel 766 de woorden “rechtbank van koophandel” te vervangen door de woorden “rechtbank van eerste aanleg”, die bevoegd is voor de rechtspersonen als bedoeld in punt 1°.

Nr. 14 VAN MEVROUW VAN CAUTER c.s.

Art. 18

Het voorgestelde artikel 25, § 6, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“De erkenner kan evenwel ook een nieuwe erkenning doen overeenkomstig de bepalingen die van kracht zijn op het ogenblik van de erkenning.”

VERANTWOORDING

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad van State (advies van de Raad van State, DOC 52 2161/001, 94-95) wordt de mogelijkheid die de erkenner heeft om te opteren voor een nieuwe erkenning indien hij niet wenst over te gaan tot de homologatieprocedure, ook expliciet in de wet opgenomen.

Deze mogelijkheid bestaat omdat de eerste erkenning niet werd gehomologeerd. Daardoor is deze erkenning niet definitief geworden kan ze dus geen rechtsgevolgen sorteren, wat neerkomt op de afwezigheid van een erkenning. (cfr. de memorie van toelichting bij artikel 18).

Nr. 15 VAN MEVROUW VAN CAUTER c.s.

Art. 19

Artikel 19 vervangen als volgt:

“Niettegenstaande artikel 25, § 6, eerste lid, van de wet van 1 juli 2006, ingevoegd bij deze wet, blijven de erkenningen, die plaats hadden vóór de inwerking-treding van de wet van 1 juli 2006 en die niet werden gehomologeerd, overeenkomstig het oude artikel 319bis van het Burgerlijk Wetboek, definitief:

ASBL, les fondations et les AISBL, qui prévoient des règles identiques, sont rendues applicables par analogie: en l'es-pèce, c'est-à-dire uniquement pour les besoins du titre IIIbis *nouveau* de la loi de 1921.

Le 10° se borne à remplacer, à l'article 766, le tribunal de commerce par le tribunal de première instance, compétent pour les personnes morales visées au 1°.

Clotilde NYSENS (cdH)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Valérie DÉOM (PS)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Sonja BECQ (CD&V)
Mia DE SCHAMPHELAERE (CD&V)
Olivier HAMAL (MR)

N° 14 DE MME VAN CAUTER ET CONSORTS

Art. 18

L'article 25, § 6, proposé est complété par un alinéa rédigé comme suit:

“L'auteur de la reconnaissance peut toutefois faire une nouvelle reconnaissance conformément aux dispositions en vigueur au moment de la reconnaissance.”

JUSTIFICATION

Afin de rencontrer la remarque du Conseil d'État (avis du Conseil d'État, DOC 52 2161/001, 94-95), la possibilité de l'auteur de la reconnaissance de faire une nouvelle reconnaissance s'il ne souhaite pas avoir recours à la procédure d'homologation, est explicitement reprise dans la loi.

Cette possibilité existe du fait que la première reconnaissance n'a pas été homologuée, et que la reconnaissance n'est dès lors pas devenue définitive et n'a pas pu produire ses effets juridiques (cfr. l'exposé des motifs – article 18).

N° 15 DE MME VAN CAUTER ET CONSORTS

Art. 19

Remplacer l'article 19 comme suit:

“Nonobstant l'article 25, § 6, alinéa 1er, de la loi du 1er juillet 2006, inséré par la présente loi, les reconnaissances faites avant l'entrée en vigueur de la loi du 1er juillet 2006 et qui n'ont pas été homologuées, conformément à l'ancien article 319bis du Code civil, restent définitives:

1° wanneer zij, vóór de inwerkingtreding van deze wet, bij toepassing van het nieuwe artikel 319bis van hetzelfde Wetboek, zoals vervangen bij de wet van 1 juli 2006, als definitief werden beschouwd en een inschrijving in die zin gebeurde in de rand van de akte van erkenning of geboorte;

2° wanneer vóór de inwerkingtreding van deze wet bij gerechtelijke beslissing werd geoordeeld dat de vordering tot homologatie onontvankelijk of zonder voorwerp was ingevolge de inwerkingtreding van het nieuwe artikel 319bis van hetzelfde Wetboek.”.

VERANTWOORDING

Het is mogelijk dat er sinds de inwerkingtreding van de wet van 1 juli 2006 vonnissen zijn uitgesproken die geoordeeld hebben dat er geen homologatie meer mogelijk of nodig was gelet op de inwerkingtreding van de nieuwe wet. Het is niet uitgesloten dat er gevallen zijn waarin deze vonnissen niet werden of konden worden ingeschreven in de rand van de akte van erkenning of geboorte.

Het is aangewezen om ook voor deze erkenningen te bepalen dat ze definitief blijven.

Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Mia DE SCHAMPHELAERE (CD&V)
Valérie DÉOM (PS)
Olivier HAMAL (MR)
Clotilde NYSENS (cdH)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Sonja BECQ (CD&V)

Nr. 16 VAN MEVROUW **VAN CAUTER c.s.**

Art. 20

Dit artikel aanvullen als volgt:

“Artikel 962 van hetzelfde wetboek wordt aangevuld met het volgende lid:

“Behoudens overeenstemming tussen de partijen, geven de deskundigen alleen advies over de in het vonnis bepaalde punten.”.

VERANTWOORDING

Voor de vorige wetwijziging was deze bepaling opgenomen in de wet. Dit liet toe dat partijen in onderling overleg aan de deskundige vroegen om ook andere vragen te beantwoorden. Momenteel is dat niet meer mogelijk en moeten de partijen zich tot de rechter wenden voor een uitbreiding van de opdracht van de deskundige, wat soms nodeloos tijdsverlies

1° lorsqu’avant l’entrée en vigueur de la présente loi, elles étaient considérées comme définitives en application du nouvel article 319bis du même Code, tel que remplacé par la loi du 1er juillet 2006, et qu’une mention en ce sens était inscrite en marge de l’acte de reconnaissance ou de naissance;

2° lorsqu’avant l’entrée en vigueur de la présente loi, il a été jugé par décision judiciaire que la demande d’homologation était irrecevable ou sans objet suite à l’entrée en vigueur du nouvel article 319bis du même Code.”.

JUSTIFICATION

Il se peut que, depuis l’entrée en vigueur de la loi du 1er juillet 2006, des jugements ont été prononcés qui ont jugé qu’une homologation n’était plus possible ou nécessaire suite à l’entrée en vigueur de la nouvelle loi. Il n’est pas exclu qu’il existe des cas où ces jugements n’ont pas été ou n’ont pas pu être inscrits en marge de l’acte de reconnaissance ou de naissance.

Il est recommandé d’également prévoir que ces reconnaissances restent définitives.

N° 16 DE MME **VAN CAUTER ET CONSORTS**

Art. 20

Compléter cet article par ce qui suit:

“L’article 962 du même Code est complété par l’alinéa suivant:

“À défaut d’accord entre les parties, les experts donnent uniquement un avis sur les points prévus dans le jugement.”.

JUSTIFICATION

Cette disposition figurait dans la loi avant la précédente modification de la loi. Cela permettait aux parties de demander de commun accord à l’expert de répondre aussi à d’autres questions. À l’heure actuelle, cela n’est plus possible et les parties doivent s’adresser au juge pour obtenir une extension de la mission de l’expert, ce qui entraîne parfois inutilement

met zich meebrengt. Als partijen het onderling eens zijn, moet het mogelijk zijn aan de deskundige te vragen ook andere dan de in het vonnis opgenomen punten te onderzoeken.

Carina VAN CAUTER (Open Vld)
 Sonja BECQ (CD&V)
 Mia DE SCHAMPHELAERE (CD&V)
 Raf TERWINGEN (CD&V)
 Clotilde NYSSSENS (cdH)
 Olivier HAMAL (MR)
 Valérie DÉOM (PS)

Nr. 17 VAN MEVROUW **VAN CAUTER c.s.**

Art. 20

In het voorgestelde artikel 962, 2e lid, het woord “mag” vervangen door het woord “kan”.

VERANTWOORDING

In de voorgestelde tekst staat nu dat de rechter de deskundigen kan aanwijzen waarover partijen het eens zijn en dat hij van de keuze van partijen slechts mag afwijken bij een met redenen omklede beslissing; er bestaat een zekere contradictie tussen “kan” en “mag”. Bovendien is in de nieuwe versie van art. 979 Ger.W. twee keer sprake van “kan”. De door het amendement aangebrachte wijziging zorgt voor meer uniformiteit.

Carina VAN CAUTER (Open Vld)
 Sonja BECQ (CD&V)
 Mia DE SCHAMPHELAERE (CD&V)
 Raf TERWINGEN (CD&V)
 Clotilde NYSSSENS (cdH)

Nr. 18 VAN MEVROUW **DÉOM c.s.**

Art. 21

In het voorgestelde artikel 963, § 1, de woorden “Met uitzondering van de beslissingen genomen overeenkomstig de artikelen” vervangen door de woorden “Met uitzondering van de beslissingen genomen met toepassing van de artikelen”.

VERANTWOORDING

Verbetering van taalkundige aard.

une perte de temps. Si les parties sont d'accord entre elles, il doit être possible de demander à l'expert d'examiner aussi d'autres points que ceux figurant dans le jugement.

N° 17 DE MME **VAN CAUTER ET CONSORTS**

Art. 20

Dans le texte néerlandais de l'article 962 proposé, deuxième phrase, remplacer le mot “mag” par le mot “kan”.

JUSTIFICATION

Le texte néerlandais proposé prévoit actuellement que *de rechter kan de deskundigen aanwijzen waarover partijen het eens zijn en dat hij van de keuze van de partijen slechts mag afwijken bij een met redenen omklede beslissing*; il existe une certaine contradiction entre “kan” et “mag”. En outre, il est deux fois question de “kan” dans la nouvelle version de l'article 979 du Code judiciaire. La modification apportée par le présent amendement vise à assurer une plus grande uniformité.

N° 18 DE MME **DÉOM ET CONSORTS**

Art. 21

À l'article 963, § 1er, proposé, remplacer les mots “À l'exception des décisions rendues conformément aux articles” par les mots “À l'exception des décisions prises en application des articles”.

JUSTIFICATION

Meilleure légistique.

Nr. 19 VAN MEVROUW DÉOM c.s.

Art. 23

In 2°, in de voorgestelde § 2, de volgende wijzigingen aanbrengen:

A) het zevende lid, 6°, aanvullen met de woorden “, de partij of partijen die daartoe gehouden zijn en de termijn waarbinnen de vrijgave van het voorschot dient te gebeuren”;

B) in het achtste lid, de woorden “bepaald in 3°, 4° en 8°” vervangen door de woorden “bepaald bij 3°, 4°, 5°, 6° en 8°”.

VERANTWOORDING

Het vraagstuk van de financiering van het deskundigenonderzoek is belangrijk, vooral sinds de deskundige met de nieuwe wet wordt verboden zich direct te laten betalen door de partijen. De rechter oordeelt over het vrij te geven voorschot en de eventueel te consignerende bedragen.

Die nieuwe bepaling leidt tot “nieuwe geschillen in het geschil”, wat te betreuren valt. De uitbetaling van de erelonen en de voorschotten op de erelonen wordt echt een voorwerp van debat en vergt zittingen over dat onderwerp. In dat geval worden ofwel de werkzaamheden van het deskundigenonderzoek onderbroken en opgeschort (tot het geschil is beslecht), ofwel financiert de deskundige die werkzaamheden vooraf, wat heel vaak voorkomt. Die negatieve gevolgen worden nog versterkt doordat over die zaken vaak pas uitspraak wordt gedaan nadat de werkzaamheden van de deskundige hebben plaatsgehad.

Het wetsontwerp neemt die ongerustheid enigszins over door voor te stellen dat men het in de beslissing na afloop van de installatievergadering heeft over het te consignerende en eventueel vrij te geven voorschot op het ereloon. Wij vinden echter dat men de rechter ook moet opleggen dat hij over die zaken een uitspraak doet als er geen installatievergadering is (wat meestal zo zal zijn).

In beide gevallen moet men ook preciseren of een voorschot moet worden vrijgegeven, welke partij dat moet doen en binnen welke termijn.

Nr. 20 VAN MEVROUW DÉOM c.s.

Art. 23

In 2°, in de voorgestelde § 2, de volgende wijzigingen aanbrengen:

N° 19 DE MME DÉOM ET CONSORTS

Art. 23

Au 2°, dans le § 2 proposé, apporter les modifications suivantes:

A) compléter l’alinéa 7, 6°, par les mots: “, la ou les parties tenues d’y procéder et le délai dans lequel la libération de la provision doit avoir lieu.”;

B) à l’article 8 insérer les mots “5°, 6°” entre les mots “visés au 3°, 4°,” et les mots “et 8°” .

JUSTIFICATION

La problématique du financement de l’expertise est importante, surtout depuis la nouvelle loi qui interdit à l’expert de se faire payer directement par les parties. C’est le juge qui statue sur la provision à libérer et les montants à consigner éventuellement.

Cette nouvelle disposition entraîne de “nouveaux contentieux dans le contentieux”, ce qui est regrettable. L’octroi des honoraires et des provisions d’honoraires devient une véritable question de débats et nécessite des audiences consacrées à ce sujet. Dans ce cas, soit les travaux d’expertise sont interrompus et laissés en suspens, le temps que ce litige soit tranché, soit l’expert finance préalablement ces travaux, ce qui arrive très fréquemment. Ces effets négatifs sont encore accentués par le fait que les décisions sur ces questions sont souvent rendues après que les travaux d’expertise ont eu lieu.

Le projet de loi reprend en partie cette inquiétude en proposant que la décision prise à l’issue de la réunion d’installation aborde la question de la provision d’honoraire à consigner et éventuellement à libérer. Nous pensons cependant qu’il faut aussi imposer au juge de statuer sur ces questions lorsqu’il n’y a pas de réunion d’installation (ce qui risque d’être la majorité des cas).

Il faut également préciser dans les deux cas si une provision doit être libérée, quelle partie doit le faire et dans quel délai.

N° 20 DE MME DÉOM ET CONSORTS

Art. 23

Au 2°, dans le § 2 proposé, apporter les modifications suivantes:

1/ in het eerste lid, de woorden “verschijnende” invoegen tussen de woorden “alle” en de woorden “partijen het hebben gevraagd”;

2/ in het derde lid, de woorden “, tenzij de rechter bepaalt dat ze ter plaatse doorgaat” vervangen door de woorden “of in enige andere plaats die de rechter naar gelang van de aard van het geschil aanwijst”.

VERANTWOORDING

Men moet preciseren dat de installatievergadering kan worden bevolen op verzoek van de *verschijnende* partijen.

Het wetsontwerp is in zijn formulering te beperkend als het gaat over de plaats waar de installatievergadering plaatsheeft. Men moet die uitbreiden door de magistraat toe te staan elke plaats van zijn keuze aan te wijzen naar gelang van de aard van het geschil.

Nr. 21 VAN MEVROUW **VAN CAUTER c.s.**

Art. 26

In het voorgestelde lid, de woorden “bij gewone brief” doen vervallen.

VERANTWOORDING

In de huidige wettekst is bepaald dat de deskundige zich tot de rechter kan wenden. In de voorgestelde nieuwe bepaling werd gespecificeerd dat dit dient te gebeuren bij gewone brief. Deze voorgestelde wijziging voert eigenlijk een bijkomend formalisme in en bovendien is niet voorzien dat andere moderne communicatiemiddelen, zoals fax en e-mail kunnen gebruikt worden. Het verdient dan ook de voorkeur om terug te keren naar de vigerende tekst van de wet, zodat de deskundige zelf kan kiezen van welk communicatiemiddel hij gebruik maakt.

Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Valérie DÉOM (PS)
Olivier HAMAL (MR)
Clotilde NYSSSENS (cdH)
Sonja BECQ (CD&V)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Mia DE SCHAMPHELAERE (CD&V)

1/ à l’alinéa 1er, insérer le mot “comparantes” entre les mots “toutes les parties” et les mots “en font la demande”;

2/ à l’alinéa 3, remplacer les mots “sauf si le juge décide qu’elle a lieu sur place” par les mots “ou dans tout autre endroit désigné par le juge en fonction de la nature du litige.”.

JUSTIFICATION

1/ Il convient de préciser que c’est à la demande des parties comparantes que la réunion d’installation peut être ordonnée.

2/ La formulation du projet était trop restrictive quant au lieu de la tenue de la réunion d’installation. Il convient de l’élargir en permettant au magistrat de désigner tout lieu de son choix en fonction de la nature du litige.

Valérie DÉOM (PS)
Olivier HAMAL (MR)
Clotilde NYSSSENS (cdH)
Sonja BECQ (CD&V)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Mia DE SCHAMPHELAERE (CD&V)

N° 21 DE MME **VAN CAUTER ET CONSORTS**

Art. 26

Dans l’alinéa proposé, supprimer les mots “par lettre missive et”.

JUSTIFICATION

Le texte de loi actuellement en vigueur prévoit que l’expert peut s’adresser au juge. La disposition proposée précise que cela doit se faire par lettre missive. Introduisant en fait une formalité supplémentaire, cette modification ne prévoit en outre pas que d’autres moyens modernes de communication peuvent être utilisés, comme la télécopie ou le courrier électronique. Il serait dès lors préférable d’en revenir au texte de loi en vigueur, de sorte que l’expert puisse choisir lui-même le moyen de communication qu’il utilise.

Nr. 22 VAN MEVROUW DÉOM c.s.

Art. 26

In de voorgestelde tekst, de woorden “kan ambts-halve de oproeping overeenkomstig artikel 973, § 2, gelasten” **vervangen door de woorden** “kan overeenkomstig artikel 973, § 2, de verschijning van de partijen en de deskundigen gelasten”.

VERANTWOORDING

Taalverbetering.

Nr. 23 VAN MEVROUW DÉOM c.s.

Art. 28

In de voorgestelde tekst, de zin “De deskundige stelt een gebeurlijke verzoening schriftelijk vast.” **vervangen door de zin** “Indien de partijen zich verzoenen, wordt hun overeenkomst schriftelijk vastgelegd.”

Nr. 24 VAN DE HEER TERWINGEN c.s.

Art. 24

In punt 1°, het voorgestelde lid vervangen als volgt:

“De partijen overhandigen ten minste acht dagen vóór de installatievergadering en, bij gebreke daarvan, ten minste acht dagen vóór de aanvang van de werkzaamheden, een geïnventariseerd dossier met alle relevante stukken aan de deskundige.”

VERANTWOORDING

Verduidelijkt wordt dat partijen ook, bij gebreke aan installatievergadering, ten minste acht dagen vóór de aanvang van de werkzaamheden een geïnventariseerd dossier met alle

N° 22 DE MME DÉOM ET CONSORTS

Art. 26

Dans le texte proposé, remplacer les mots “d’office la convocation conformément à l’article 973, § 2” **par les mots** “la comparution des parties et des experts conformément à l’article 973, § 2”.

JUSTIFICATION

Amélioration d’ordre linguistique.

N° 23 DE MME DÉOM ET CONSORTS

Art. 28

Dans le texte proposé, remplacer les mots “L’expert constate par écrit une éventuelle conciliation”, **par les mots** “Si les parties se concilient, leur accord est constaté par écrit.”

Valérie DÉOM (PS)
Olivier HAMAL (MR)
Clotilde NYSENS (cdH)
Sonja BECQ (CD&V)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Mia DE SCHAMPHELAERE (CD&V)

N° 24 DE M. TERWINGEN ET CONSORTS

Art. 24

Dans le point 1°, remplacer l’alinéa proposé par ce qui suit:

“Au moins huit jours avant la réunion d’installation et, à défaut, au moins huit jours avant le début des travaux, les parties remettent à l’expert un dossier inventorié rassemblant tous les documents pertinents.”

JUSTIFICATION

Il est précisé qu’à défaut de réunion d’installation, les parties remettent également au moins huit jours avant le début des travaux, un dossier inventorié rassemblant tous les

relevante stukken aan de deskundige overhandigen. Op die manier kan de deskundige reeds vóór de aanvang van de werkzaamheden kennis nemen van de aard en de inhoud van het geschil zodat de aanvang van de werkzaamheden snel en vlot kan verlopen. Dit is ook kostenbesparend.

Het amendement komt daarenboven tegemoet aan de opmerking geformuleerd in het advies van het instituut van de accountants en de belastingconsulenten.

Raf TERWINGEN (CD&V)
 Sonja BECQ (CD&V)
 Mia DE SCHAMPHELAERE (CD&V)
 Carina VAN CAUTER (Open Vld)
 Valérie DEOM (PS)

Nr. 25 VAN MEVROUW **DÉOM c.s.**

Art. 27

Dit artikel vervangen als volgt:

“Artikel 976 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 15 mei 2007, wordt vervangen door de volgende bepaling:

“Art. 976. Na afloop van zijn werkzaamheden stuurt de deskundige zijn bevindingen, waarbij hij reeds een voorlopig advies voegt, ter lezing aan de rechter, bij aangetekende brief aan de partijen en aan hun raadslieden. Tenzij de rechter vooraf een termijn heeft vastgesteld, bepaalt de deskundige, rekening houdende met de aard van het geschil, een redelijke termijn waarbinnen de partijen hun opmerkingen moeten maken. Behoudens andersluidende beslissing van de rechter dan wel behoudens door de deskundige in zijn voorlopig advies bedoelde bijzondere omstandigheden, bedraagt die termijn ten minste vijftien dagen.

De deskundige ontvangt de opmerkingen van de partijen en van hun technische raadgevers vóór het verstrijken van deze termijn. De deskundige houdt geen rekening met de opmerkingen die hij te laat ontvangt. De rechter kan deze ambtshalve uit de debatten weren.

Wanneer de deskundige na ontvangst van de opmerkingen van de partijen nieuwe verrichtingen onontbeerlijk acht, verzoekt hij de rechter daarvoor om toestemming overeenkomstig artikel 973, § 2.”.

VERANTWOORDING

De toezending van het voorlopig advies bij aangetekende brief aan de partijen strekt ertoe voor meer rechtszekerheid te zorgen, aangezien de partijen voor hun antwoord daarop de door de deskundige vastgelegde termijn in acht moeten nemen.

documents pertinents à l'expert. De cette manière, ce dernier peut déjà prendre connaissance, avant le début des travaux, de la nature et du contenu du litige, de sorte que les travaux puissent commencer rapidement et sans encombres. Cette procédure permet aussi d'effectuer des économies.

L'amendement répond en outre à l'observation formulée dans l'avis de l'Institut des experts-comptables et des conseils fiscaux.

N° 25 DE MME **DÉOM ET CONSORTS**

Art. 27

Remplacer cet article par la disposition suivante:

“L'article 976 du même Code, remplacé par la loi du 15 mai 2007, est remplacé par la disposition suivante:

“Art. 976. À la fin ses travaux, l'expert envoie pour lecture au juge, aux parties par lettre recommandée et à leurs conseils, ses constatations, auxquelles il joint déjà un avis provisoire. À moins qu'il n'ait été antérieurement déterminé par le juge, l'expert fixe un délai raisonnable, compte tenu de la nature du litige, dans lequel les parties doivent formuler leurs observations. Sauf décision contraire du juge ou circonstances particulières visées par l'expert en son avis provisoire, ce délai est d'au moins quinze jours.

L'expert reçoit les observations des parties et de leurs conseillers techniques avant l'expiration de ce délai. L'expert ne tient aucun compte des observations qu'il reçoit tardivement. Ces observations peuvent être écartées d'office des débats par le juge.

Lorsque après réception des observations des parties, l'expert estime que de nouveaux travaux sont indispensables, il en sollicite l'autorisation auprès du juge conformément à l'article 973, § 2.”.

JUSTIFICATION

L'envoi de l'avis provisoire aux parties par lettre recommandée visé à améliorer la sécurité juridique, les parties étant obligées de respecter le délai fixé par l'expert pour y répondre.

Voor de tijdspanne waarbinnen de partijen hun opmerkingen over het voorlopig advies moeten formuleren, is het, onder voorbehoud van een door de deskundige met redenen omklede noodsituatie, wenselijk in de wet een minimumtermijn van 15 dagen op te nemen om de partijen de gelegenheid te bieden hun technische raadgever of hun advocaat te ontmoeten en op het advies te antwoorden.

Voorts moet uitdrukkelijk worden voorzien in de mogelijkheid om na de indiening van de opmerkingen tot nieuwe verrichtingen over te gaan.

Nr. 26 VAN MEVROUW **DÉOM c.s.**

Art. 32

In het voorgestelde artikel 32, tweede lid, de inleidende volzin vervangen door wat volgt: *“De deskundige bezorgt de partijen of hun raadgevers vóór het verhoor een kopie van die documenten, dan wel legt ze ter griffie neer.”.*

VERANTWOORDING

Om de inachtneming van het beginsel van de tegensprekelijkheid te waarborgen, moeten de documenten van de deskundige en/of van de technische raadgevers ter ondersteuning van het verhoor van de partijen, vóór dat verhoor aan de partijen worden bezorgd.

Nr. 27 VAN MEVROUW **NYSENS c.s.**

Art. 32

In het laatste lid van het voorgestelde artikel 985, tussen de woorden “van de” en het woord “partijen”, de woorden “de deskundige en de” invoegen.

Concernant le délai dans lequel les parties doivent formuler leurs observations concernant l'avis provisoire, il convient d'inscrire dans la loi un délai minimum de 15 jours sauf circonstances d'urgence motivées par l'expert, et ce afin de permettre aux parties de rencontrer leur conseil technique ou leur avocat et d'y répondre.

Il convient également de prévoir expressément la possibilité de nouveaux travaux suite au dépôt des observations.

Valérie DÉOM (PS)
Olivier HAMAL (MR)
Clotilde NYSENS (cdH)
Sonja BECQ (CD&V)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)

N° 26 DE MME **DÉOM ET CONSORTS**

Art. 32

Dans le texte proposé, alinéa 2, remplacer les mots “Si l'expert le juge opportun, il peut transmettre” par les mots “L'expert transmet”.

JUSTIFICATION

Pour assurer le respect du principe contradictoire, les documents de l'expert et/ou des conseillers techniques qui soutiennent leur audition doivent être transmis aux parties préalablement à celle-ci.

Valérie DÉOM (PS)
Olivier HAMAL (MR)
Clotilde NYSENS (cdH)
Sonja BECQ (CD&V)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Mia DE SCHAMPHELAERE (CD&V)

N° 27 DE MM **NYSENS ET CONSORTS**

Art. 32

Dans le dernier alinéa de l'article 985 proposé, remplacer la phrase “À la demande des parties, le juge peut entendre leurs conseillers techniques.” par la phrase “À la demande de l'expert ou des parties, le juge peut entendre leurs conseillers techniques.”.

VERANTWOORDING

Het ontworpen artikel 985 voorziet in de mogelijkheid de technische raadgevers van de partijen te horen. Niets is evenwel bepaald als het erom gaat de technische raadgevers van de deskundigen te horen. Dit amendement strekt ertoe de rechter toe te staan zowel de technische raadgevers van de partijen als die van de deskundigen te horen.

Nr. 28 VAN MEVROUW **VAN CAUTER**
(Subamendement op amendement nr. 3)

Art. 57(*nieuw*)

In het voorgestelde artikel 1231-33/3, het laatste lid vervangen als volgt:

“De actualisering bevat een evaluatie van de objectieve elementen met betrekking tot de huidige situatie van de adoptant of de adoptanten die een impact kunnen hebben op de geschiktheid om te adopteren.”

VERANTWOORDING

In de toelichting bij dit amendement wordt een niet limitatieve opsomming gegeven van de eventuele elementen die een invloed kunnen hebben op de geschiktheid tot adopteren. Het is logisch dat een aantal objectieve elementen een rol kunnen spelen zoals een echtscheiding, een veroordeling, een ernstige ziekte van één van de adoptanten, enz...

De geboorte van een biologisch kind evenwel heeft geen invloed op de geschiktheid tot adoptie. In dit geval is het aan de kandidaat-adoptanten om uit te maken of ze de adoptieprocedure verderzetten. Ook het moeilijk omgaan met het wachten mist elk objectief gegeven. Het gevaar zit er bovendien in dat de diensten bevoegd voor de uitvoering van het oorspronkelijke maatschappelijk onderzoek in geval van een beslissing door de jeugdrechter die afweek van het gegeven advies, een al te ruim bemeten evaluatie zullen gebruiken om opnieuw hun gelijk te halen.

Om te vermijden dat het hele onderzoek dat aan de grondslag lag van het verlenen van de beginseltoelating wordt overgedaan en — tijdverlies —, stellen wij voor om de elementen van evaluatie te beperken tot de louter objectieve factoren.

Carina VAN CAUTER (Open Vld)

JUSTIFICATION

L'article 985 proposé prévoit la possibilité d'entendre les conseillers techniques des parties. Toutefois, rien n'est prévu en ce qui concerne l'audition des conseillers techniques des experts. Cet amendement vise à permettre l'audition par le juge des conseillers techniques de parties, ainsi que ceux des experts.

Clotilde NYSENS (cdH)
Mia DE SCHAMPHELAERE (CD&V)
Sonja BECQ (CD&V)
Olivier HAMAL (MR)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Valérie DÉOM (PS)

N° 28 DE MME **VAN CAUTER**
(Sous-amendement à l'amendement n° 3)

Art. 57(*nouveau*)

Dans l'article 1231-33/3 proposé, remplacer le dernier alinéa par ce qui suit:

“L'actualisation comprend une évaluation des éléments objectifs de la situation actuelle de l'adoptant ou des adoptants susceptibles d'avoir une incidence sur l'aptitude à adopter.”

JUSTIFICATION

La justification de cet amendement énumère de manière non exhaustive les éléments susceptibles d'avoir une incidence sur l'aptitude à adopter. Il est logique que certains éléments objectifs tels qu'une séparation, une condamnation, une maladie grave de la part de l'un des adoptants, etc. puissent avoir une incidence.

En revanche, la naissance d'un enfant biologique n'a aucune incidence sur l'aptitude à adopter. Dans ce cas, c'est aux candidats adoptants qu'il appartient de déterminer s'ils poursuivent ou non la procédure d'adoption. La difficulté de gérer l'attente de l'adoption est également dépourvue de tout élément objectif. De plus, les services compétents pour l'exécution de l'enquête sociale initiale risquent d'utiliser une évaluation trop large pour à nouveau faire valoir leur droit si le juge de la jeunesse prend une décision qui déroge à l'avis rendu.

Le présent sous-amendement propose de limiter les éléments d'évaluation aux facteurs purement objectifs afin d'éviter que toute l'enquête à la base de l'octroi de l'autorisation de principe soit répétée et que de nouvelles pertes de temps interviennent.

Nr. 29 VAN MEVROUW VAN CAUTER c.s.

Art. 34

De volgende wijzigingen aanbrengen:

1/ in punt 4° de woorden “de meest gerede partij” vervangen door de woorden “de door de rechter tot betalen aangewezen partij”;

2/ een 4°/1 invoegen, luidend als volgt:

“4°/1. in het derde lid, de woorden “bij gewone brief” doen vervallen.”;

3/ een 4°/2 invoegen, luidend als volgt:

“4°/2 het derde lid aanvullen als volgt:

“De betalende partij bezorgt de deskundige een bewijs van betaling.”.

VERANTWOORDING

De praktijk leert dat het aangewezen is dat de rechtbank aanduidt welke partij het voorschot dient te betalen en de deskundige hiervan op de hoogte dient te brengen. Het is immers niet steeds duidelijk wie “de meest gerede partij” is en partijen voeren daarover soms discussie. De term “meest gerede partij” wordt dus best vervangen door “de door de rechter daartoe aangewezen partij”, op die manier wordt duidelijk wie de taak op zich moet nemen.

De woorden “bij gewone brief” worden geschrapt omdat deze verhinderen dat andere moderne communicatiemiddelen zoals fax en e-mail zouden gebruikt worden.

Het is aangewezen dat de betalende partij de deskundige inlicht over de verrichte provisiebetaling. Dat kan het best gebeuren met voorlegging van een bewijs van betaling, zodat het voor de deskundige duidelijk is wie betaalt, hoeveel er betaald werd en aan wie hij bijgevolg zijn ereloonstaat dient te richten.

Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Clotilde NYSSSENS (cdH)
Olivier HAMAL (MR)
Valérie DÉOM (PS)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Sonja BECQ (CD&V)
Mia DE SCHAMPHELAERE (CD&V)

N° 29 DE MME VAN CAUTER ET CONSORTS

Art. 34

Apporter les modifications suivantes:

1/ dans le 4° proposé, remplacer les mots “la partie la plus diligente” par les mots “la partie désignée par le juge pour le paiement”;

2/ insérer un 4°/1 rédigé comme suit:

“4°/1 Dans l’alinéa 3, les mots “par lettre missive” et “par simple lettre” sont supprimés.”;

3/ insérer un 4°/2 rédigé comme suit:

“4°/2 Compléter l’alinéa 3 par la phrase suivante:

“La partie qui effectue le paiement remet une preuve de paiement à l’expert.”.

JUSTIFICATION

A) La pratique indique qu’il est judicieux que le tribunal désigne la partie qui doit payer l’avance et en informer l’expert. En effet, il n’est pas toujours clairement établi qui est “la partie la plus diligente” et il arrive que les parties se querellent à ce propos. Il serait dès lors préférable de remplacer les mots “la partie la plus diligente” par les mots “la partie désignée par le juge pour le paiement”. Cela permettra d’indiquer clairement qui doit s’en charger.

B) Les mots “par lettre missive” et “par simple lettre” sont supprimés dès lors qu’ils empêchent d’utiliser d’autres outils de communication modernes comme le fax et le courrier électronique.

C) Il est souhaitable que la partie qui effectue le paiement de la provision en informe l’expert. Le mieux est qu’elle lui remette une preuve de paiement afin qu’il soit clairement établi, pour l’expert, qui a effectué le paiement, quel montant a été payé et à qui il doit dès lors adresser son état d’honoraires.

Nr. 30 VAN MEVROUW DÉOM c.s.

Art. 34

Een 2°/1 invoegen, luidende:

“2°/1 het volgende lid wordt ingevoegd tussen het eerste en tweede lid:

“Ingeval de aangestelde partij niet tot uitvoering overgaat, kan de meest gereede partij het voorschot in consignatie geven.”.

VERANTWOORDING

Er dient te worden voorzien in de mogelijkheid dat de meest gereede partij het voorschot in consignatie geeft ingeval de partij die door de rechter krachtens artikel 987, eerste lid, is aangesteld, niet tot uitvoering overgaat.

Nr. 31 VAN MEVROUW DÉOM c.s.

Art. 37

Het 3° vervangen door wat volgt:

“3° in § 2 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“§ 2. Indien één of meer partijen binnen de in § 1 bedoelde termijn niet akkoord gaan met de staat van kosten en ereloon en hun standpunt met redenen omkleden, gelast de rechter, overeenkomstig artikel 973, § 2, de oproeping van de partijen teneinde het bedrag van de kosten en het ereloon te begroten.”.

VERANTWOORDING

Dit amendement strekt ertoe de procedure bij betwisting van de kosten en het ereloon van de deskundige te vereenvoudigen door erin te voorzien dat de rechtsdag automatisch wordt bepaald, en niet langer op verzoek van de partijen of de deskundigen.

Nr. 32 VAN MEVROUW DÉOM c.s.

Art. 37

Het 2° aanvullen met de woorden: *“en worden de woorden “worden deze door de rechter begroot”* **vervangen door de woorden** *“wordt dat bedrag door de rechter begroot”.*

N° 30 DE MME DÉOM ET CONSORTS

Art. 34

Insérer un point 2°/1, rédigé comme suit:

“2°/1. À défaut d’exécution par la partie désignée, la partie la plus diligente peut consigner la provision.”.

JUSTIFICATION

Il convient de prévoir la possibilité pour la partie la plus diligente de consigner la provision, en cas de défaut d'exécution dans le chef de la partie désignée par le juge en vertu de l'article 987, al. 1er.

N° 31 DE MME DÉOM ET CONSORTS

Art. 37

Remplacer 3° comme suit:

“3°. Au § 2, l’alinéa 1er, est remplacé par l’alinéa suivant:

“§ 2. Si, dans le délai visé au § 1er, une ou plusieurs parties ont exprimé leur désaccord de manière motivée sur l’état des frais et honoraires, le juge ordonne la comparution des parties conformément à l’article 973, § 2, afin de procéder à la taxation de frais et honoraires.”.

JUSTIFICATION

Il faut simplifier la procédure en cas de contestation des frais et honoraires de l'expert en prévoyant une fixation automatique de la cause et non plus par les parties ou l'expert.

N° 32 DE MME DÉOM ET CONSORTS

Art. 37

Au point 2° remplacer les mots *“ceux-ci sont taxés”* **par les mots** *“celui-ci est taxé”.*

VERANTWOORDING

Het betreft een louter taalkundige verbetering.

Nr. 33 VAN MEVROUW **GENOT**

(subamendement op amendement nr. 3)

Art. 57 (*nieuw*)

In het voorgestelde artikel 1231-33/7, in de Franse tekst de woorden “en cas un rapport ne soit pas requis” vervangen door de woorden “au cas où un rapport n’est pas requis”.

VERANTWOORDING

Het betreft een louter taalkundige verbetering.

Nr. 34 VAN MEVROUW **DÉOM**

(subamendement op amendement nr. 25)

In het voorgestelde artikel 976, de woorden “bij aangetekende brief” weglaten.

VERANTWOORDING

Voor de tijdspanne waarbinnen de partijen hun opmerkingen over het voorlopig advies moeten formuleren, is het, onder voorbehoud van een door de deskundige met redenen omklede noodsituatie, wenselijk in de wet een minimumtermijn van 15 dagen op te nemen om de partijen de gelegenheid te bieden hun technische raadgever of hun advocaat te ontmoeten en op het advies te antwoorden.

JUSTIFICATION

Cette modification découle de la modification de l'article 37 à l'article 991 (expert).

Valérie DÉOM (PS)
Olivier HAMAL (MR)
Clotilde NYSSSENS (cdH)
Sonja BECQ (CD&V)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Mia DE SCHAMPHELAERE (CD&V)

N° 33 DE MME **GENOT**

(sous-amendement à l'amendement n° 2)

Art. 57 (*nouveau*)

À l'article 1231-33/7 proposé remplacer les mots “en cas un rapport ne soit pas requis” par les mots “au cas où un rapport n’est pas requis.”.

JUSTIFICATION

Remarque de pure forme.

Zoé GENOT (Ecolo-Groen!)

N° 34 DE MME **DÉOM ET CONSORTS**

(sous-amendement à l'amendement n° 25)

À l'alinéa 976, alinéa 1er, supprimer les mots “par lettre recommandée”.

JUSTIFICATION

Concernant le délai dans lequel les parties doivent formuler leurs observations concernant l'avis provisoire, il convient d'inscrire dans la loi un délai minimum de 15 jours sauf circonstances d'urgence motivées par l'expert, et ce afin de permettre aux parties de rencontrer leur conseil technique ou leur avocat et d'y répondre.

Valérie DÉOM (PS)
Olivier HAMAL (MR)
Sonja BECQ (CD&V)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)

Nr. 35 VAN MEVROUW **NYSSSENS c.s.**
(subamendement op amendement nr. 25)

Art. 34

Een punt D invoegen, luidende:

“D) een 4°/3 invoegen, luidende:

“4°/3. Tussen het derde en het vierde lid wordt een lid ingevoegd luidende:

“Ingeval de aangestelde partij niet tot uitvoering overgaat, kan de meest gereede partij de deskundige op de hoogte brengen.””.

Nr. 36 VAN DE HEER **TERWINGEN EN MEVROUW DE SCHAMPHELAERE**

Art. 14/1(*nieuw*)

Een artikel 14/1 invoegen, luidend als volgt:

“Art. 14/1. In artikel 35, § 4, vijfde lid, van dezelfde wet wordt de zinsnede: “in geval echter van buitenvervolginstelling, vrijspraak, verjaring van de strafvordering, ontslag van rechtsvervolgning of voorwaardelijke veroordeling, beveelt het vonnis of het arrest de teruggave, onder afhouding van de buitengewone kosten waartoe de niet-verschijning aanleiding mocht hebben gegeven”, vervangen als volgt:

“in geval echter van buitenvervolginstelling, vrijspraak, ontslag van rechtsvervolgning, voorwaardelijke veroordeling of verjaring van de strafvordering, beveelt het vonnis of het arrest de teruggave, onder voorbehoud van de buitengewone kosten waartoe de niet-verschijning aanleiding mocht hebben gegeven”.

VERANTWOORDING

Dit amendement stelt een betere formulering voor.

De indieners verwijzen naar de toelichting bij wetsvoorstel 1930 dat werd opgesteld na het arrest van het Grondwettelijk Hof van 18 februari 2009.

Raf TERWINGEN (CD&V)
Mia DE SCHAMPHELAERE (CD&V)

N° 35 DE MME **NYSSSENS ET CONSORTS**
(sous-amendement à l'amendement n° 29)

Art. 34

Insérer un point D, rédigé comme suit:

“D. insérer un 4°/3, rédigé comme suit:

“4°/3. L'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 3 et 4:

“À défaut d'exécution par la partie désignée, la partie la plus diligente peut informer l'expert.””.

Valérie DÉOM (PS)
Clotilde NYSSSENS (cdH)
Olivier HAMAL (MR)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Mia DE SCHAMPHELAERE (CD&V)

N° 36 DE M. **TERWINGEN ET MME DE SCHAMPHELAERE**

Art 14/1(*nouveau*)

Insérer un article 14/1 rédigé comme suit:

“Art. 14/1. Dans l'article 35, § 4, alinéa 5, de la même loi, le membre de phrase “Néanmoins, en cas de renvoi des poursuites, d'acquiescement, de prescription de l'action publique, d'absolution ou de condamnation conditionnelle, le jugement ou l'arrêt en ordonne la restitution, sauf prélèvement des frais extraordinaires auxquels le défaut de se présenter aura pu donner lieu” est remplacé par ce qui suit:

“Néanmoins, en cas de renvoi des poursuites, d'acquiescement, d'absolution, de condamnation conditionnelle ou de prescription de l'action publique, le jugement ou l'arrêt en ordonne la restitution, sauf prélèvement des frais extraordinaires auxquels le défaut de se présenter aura pu donner lieu”.

JUSTIFICATION

Le présent amendement propose une meilleure formulation.

Les auteurs renvoient aux développements de la proposition de loi n° 1930 rédigée à la suite de l'arrêt de la Cour constitutionnelle du 18 février 2009.

Nr. 37 VAN DE HEER TERWINGEN

Art. 22

Punt 2° vervangen als volgt:

“In het geval van het tweede lid en het derde lid, in fine, wijst de rechter ambtshalve de nieuwe deskundige aan, tenzij de partijen op het ogenblik van het vonnis overeengekomen zijn over de keuze van een deskundige. De rechter mag evenwel van de keuze van de partijen afwijken bij een met redenen omklede beslissing.”.

VERANTWOORDING

Dit amendement behoudt de wijzigingen aangebracht door het ontwerp. Het voegt enkel toe dat de rechter bij een met redenen omklede beslissing mag afwijken van de keuze van de deskundige door de partijen. Door de wijziging van artikel 962 Ger. W. kan de rechter bij het bevelen van een deskundigenonderzoek afwijken van de keuze van de partijen bij een met redenen omklede beslissing. Dezelfde regel moet gelden bij wraking van een deskundige zoals opgemerkt in het advies van de accountants en de belastingsconsulenten.

Raf TERWINGEN (CD&V)
Mia DE SCHAMPHELAERE (CD&V)

Nr. 38 VAN MEVROUW VAN CAUTER
(subamendement op amendement nr. 16)

Art. 20

Het woord “punten” vervangen door het woord “opdracht”.

Carina VAN CAUTER (Open Vld)

Nr. 39 VAN DE HEER TERWINGEN EN
MEVROUW DE SCHAMPHELAERE

Art. 23

Dit artikel als volgt wijzigen:

1/ in 1°, d), in het voorgestelde derde lid, de woorden “De deskundige geeft hiervan kennis bij een ter post aangetekende brief aan de partijen en bij gewone brief aan de rechter en de raadsliden” vervangen door de woorden “De deskundige geeft hiervan kennis bij een ter post aangetekende brief aan de partijen die verstek

N° 37 DE M. TERWINGEN

Art. 22

Remplacer le point 2° par ce qui suit:

“Dans le cas de l’alinéa 2 et de l’alinéa 3, in fine, le juge nomme d’office le nouvel expert, à moins que, lors du jugement, les parties ne soient convenues de ce choix. Le juge peut cependant déroger au choix des parties par une décision motivée.”.

JUSTIFICATION

Le présent amendement maintient les modifications apportées par le projet. Il ajoute uniquement que le juge peut, par une décision motivée, déroger au choix de l’expert fait par les parties. La modification de l’article 962 du Code judiciaire permet au juge de déroger, par une décision motivée, au choix des parties lorsqu’il ordonne une expertise. La même règle doit s’appliquer en cas de récusation d’un expert, comme l’Institut des experts-comptables et des conseils fiscaux le fait observer dans son avis.

N° 38 DE MME VAN CAUTER
(sous-amendement à l’amendement n° 16)

Art. 20

Dans le texte proposé, remplacer les mots “les points prévus” par les mots “la mission prévue”.

N° 39 DE M. TERWINGEN ET MME DE SCHAMPHE-
LAERE

Art. 23

Apporter les modifications suivantes:

1/ dans le point 1°, d), alinéa 3, proposé, remplacer les mots “l’expert en avise les parties par lettre recommandée à la poste et le juge et les conseils par lettre missive” par les mots “l’expert en avise les parties défaillantes par lettre recommandée à la poste et les parties qui ont comparu, leurs conseils ainsi que le

laten gaan en bij gewone brief, per fax of elektronische post aan de verschenen partijen en hun raadslieden evenals aan de rechter.”;

2/ punt 2, de voorgestelde § 2, zevende lid, 1°, aanvullen met de woorden “ingeval partijen het daarover eens zijn”.

VERANTWOORDING

De meeste advocaten hebben tegenwoordig een fax of een mailadres en hun faxnummer kan opgezocht worden in het gerechtelijk zakboekje. Raadslieden moeten daarenboven hun opdrachtgevers op de hoogte houden. Dit amendement beoogt rekening te houden met de moderne communicatiemiddelen en geen zware en dure verplichtingen op te leggen aan de deskundige, vooral als deze meent te moeten weigeren. Uiteraard wordt rekening gehouden met de rechten van de partij die verstek laat gaan.

B. De aanpassing van de opdracht door de rechter “die met de controle belast is” kan in de praktijk leiden tot procedureel onaanvaardbare toestanden. De omschrijving van de opdracht van de deskundige vormt een zeer belangrijk onderdeel van het geschil, waaraan soms een belangrijke juridische discussie aan vooraf gaat. Het is ongerijmd dat een alleenzettelende rechter een opdracht wijzigt, bevolen door een college van drie rechters of een andere rechter. Dit houdt zonder meer een heroverweging in van de beslissing die best gebeurt door de rechter (zetel) die het deskundig onderzoek heeft bevolen. Deze behandelt overigens de zaak “ten gronde” en is veel beter geplaatst om de opdracht “aan te passen”.

Niettemin moet het, gelet op het beschikkingsbeginsel der partijen, wel mogelijk blijven dat partijen in onderlinge overeenstemming de opdracht van de deskundige alsnog wijzigen.

Raf TERWINGEN (CD&V)
Mia DE SCHAMPHELAERE (CD&V)

Nr. 40 VAN MEVROUW **DÉOM**

Art. 24

Het punt 2° weglaten.

VERANTWOORDING

Dit lid overlapt artikel 973, § 1, tweede lid.

juge par lettre missive, par télécopie ou par courrier électronique”;

2/ compléter le 2°, § 2, alinéa 7, 1°, proposé par les mots “si les parties s’accordent sur ce point”.

JUSTIFICATION

À l’heure actuelle, la plupart des avocats disposent d’un télécopieur ou d’une adresse électronique et leur numéro de télécopieur peut être recherché dans le mémento judiciaire. Les conseils sont en outre tenus de tenir leurs commanditaires informés. Le présent amendement entend tenir compte des moyens modernes de communication et ne pas imposer d’obligations lourdes et onéreuses à l’expert, en particulier lorsque celui-ci estime devoir opposer un refus. Il va de soi que les droits de la partie défaillante sont pris en considération.

Dans la pratique, l’adaptation de la mission par le juge “chargé du contrôle” peut entraîner des situations inacceptables sur le plan de la procédure. La définition de la mission de l’expert constitue un élément très important du litige, quelquefois précédée d’une discussion juridique importante. Il est absurde qu’un juge unique modifie une mission, ordonnée par un collège de trois juges ou par un autre juge. Cela implique tout simplement une reconsidération de la décision qu’il serait préférable de confier au juge (siège) qui a ordonné l’expertise. Examinant du reste l’affaire “quant au fond”, celui-ci est nettement mieux placé pour “adapter” la mission.

Compte tenu du principe dispositif des parties, il convient néanmoins de maintenir la possibilité pour les parties d’adapter encore, d’un commun accord, la mission de l’expert.

N° 40 DE MME **DÉOM**

Art. 24

Supprimer le point 2°.

JUSTIFICATION

Cet alinéa est redondant avec l’article 973, § 1er, alinéa 2.

Valérie DÉOM (PS)

Nr. 41 VAN DE HEER TERWINGEN

Art. 32

In het voorgestelde artikel 985, laatste lid, de woorden “in het eerste en tweede lid” vervangen door de woorden “in het eerste, tweede en vierde lid”.

VERANTWOORDING

Zoals in het advies van het instituut van de accountants en de belastingconsulten wordt aangegeven, wordt best ook een proces-verbaal opgesteld van de verklaringen van de technische raadgevers. Zo worden de tegenspraak en de rechten van verdediging geëerbiedigd.

Nr. 42 VAN DE HEER TERWINGEN

Art. 36

In het voorgestelde 2°, tussen de woorden “van hun opdracht” en de woorden “uitstellen totdat zij op de hoogte zijn gebracht” de woorden “schorsen of” invoegen.

VERANTWOORDING

De Raad van State merkt op (zie DOC 52-2161/001, p. 100-101) dat om alle situaties die zich kunnen voordoen te omvatten, het nuttig kan zijn om ook de mogelijkheid van een schorsing van de uitvoering van de werkzaamheden in te bouwen. Dit amendement komt tegemoet aan deze terechte opmerking van de Raad van State.

Raf TERWINGEN (CD&V)

Nr. 43 VAN MEVROUW GENOT

(subamendement op amendement nr. 2)

Art. 57(*nieuw*)

In het voorgestelde artikel 1231-33/1, eerste lid, de woorden “die het oorspronkelijke geschiktheidsvonnis heeft uitgesproken” weglaten.

VERANTWOORDING

Het ware problematisch mocht het nieuwe artikel 1231-33/1 van het Gerechtelijk Wetboek stellen dat de territoriale bevoegdheid van de jeugdrechtbank wordt bepaald door die van de rechtbank die het oorspronkelijke vonnis heeft gewezen. Zo kunnen sommige kandidaat-adoptanten zijn verhuisd

N° 41 DE M. TERWINGEN

Art. 32

Dans le dernier alinéa de l'article 985 proposé, remplacer les mots “aux alinéas 1er et 2” par les mots “aux alinéas 1er, 2 et 4”.

JUSTIFICATION

Comme l'indique l'avis de l'Institut des experts-comptables et des conseils fiscaux, il est préférable de dresser également un procès-verbal des déclarations des conseillers techniques. Cela permet de respecter le caractère contradictoire et les droits de la défense.

N° 42 DE M. TERWINGEN

Art. 36

Au point 2° du texte proposé, insérer les mots “ou reporter” entre les mots “suspendre” et les mots “l'exécution de leur mission”.

JUSTIFICATION

Comme le Conseil d'État l'a fait remarquer dans son avis (voir DOC 52-2161/001, p. 100-101), afin de cerner toutes les situations susceptibles de se produire, il peut être utile d'envisager l'hypothèse d'un report dans l'exécution des travaux. Le présent amendement rencontre cette observation pertinente du Conseil d'État.

N° 43 DE MME GENOT

(sous amendement à l'amendement n° 2)

Art. 57(*nouveau*)

À l'article 1231-33/1 proposé, supprimer les mots “qui a prononcé le jugement d'aptitude initial”,

JUSTIFICATION

À l'article 1231-33/1 du code judiciaire, le fait de déterminer la compétence territoriale du juge de la jeunesse en référence à la compétence du juge qui a rendu le jugement initial nous pose problème; en effet, un certain nombre de candidats adoptants ont déménagé entre le moment où le jugement d'ap-

tussen het ogenblik waarop het geschiktheidsvonnis werd gewezen (of zelfs eerder, aangezien de territoriale bevoegdheid van de rechtbank wordt bepaald bij de indiening van het verzoekschrift om een geschiktheidsvonnis te verkrijgen) en het ogenblik waarop de aanvraag tot verlenging wordt ingediend. Zo ook kan die verhuizing van de kandidaat-adoptanten (bijvoorbeeld van Vlaanderen naar Wallonië, of omgekeerd) meebrengen dat een andere centrale gemeenschapsoverheid bevoegd wordt; dat is ook het geval wanneer de betrokkenen in Brussel wonen, en ze kiezen voor een van beide bevoegde centrale overheden. Het maatschappelijk onderzoek door de bevoegde centrale gemeenschapsoverheid zal immers worden uitgevoerd op grond van de woonplaats van de kandidaat-adoptanten. Als de kandidaat-adoptanten een aanvraag tot verlenging indienen, moet de terzake bevoegde rechter met andere woorden de rechter van de woonplaats van die kandidaat-adoptanten zijn.

Om dat knelpunt weg te werken, volstaat het in het voorgestelde artikel de woorden "die het oorspronkelijk geschiktheidsvonnis heeft uitgesproken" weg te laten, waardoor de gebruikelijke bevoegdheidsregels van kracht worden.

Nr. 44 VAN MEVROUW GENOT

(subamendement op amendement nr. 2)

Art. 57(*nieuw*)

In het voorgestelde artikel 1231-33/3, derde lid, de woorden "vijf maanden" vervangen door de woorden "zes maanden".

VERANTWOORDING

In het nieuwe artikel 1231-33/3 van het Gerechtelijk Wetboek ware het interessant te bepalen dat de actualisering van het verslag van het maatschappelijk onderzoek ten vroegste kan worden uitgevoerd binnen de zes maanden die het verstrijken van de geldigheid van het geschiktheidsvonnis voorafgaan. In de praktijk wordt aldus voorzien in een termijn van een maand tussen het uitvoeren van dat onderzoek en het ogenblik waarop het verzoekschrift mag worden ingediend; de bevoegde centrale gemeenschapsoverheden krijgen aldus enige marge om hun werk te doen.

Nr. 45 VAN MEVROUW GENOT

(subamendement op amendement nr. 2)

Art. 57(*nieuw*)

In de Franse tekst van het voorgestelde artikel 1231-33/4, 2°, de woorden "qui suit" vervangen door de woorden "qui suivent".

titude a été rendu (voire même avant, puisque la compétence territoriale du juge est déterminée au moment de l'introduction de la requête en jugement d'aptitude) et le moment où le renouvellement est introduit; le déménagement a pu avoir également pour effet que l'Autorité centrale communautaire compétente n'est plus la même (si les candidats ont déménagé de Flandre en Wallonie, ou inversement, ou ont fait le choix d'un encadrement par une des deux autorités compétentes, s'ils résident à Bruxelles); or l'enquête sociale sera ordonnée à l'autorité centrale communautaire compétente (selon le lieu de résidence des candidats adoptants); il convient donc que le juge compétent soit le juge du lieu de résidence des adoptants, au moment de la demande de renouvellement; pour régler le problème, il suffirait de supprimer, dans l'article, les termes "qui a prononcé le jugement d'aptitude initial", les règles normales de compétence s'appliquant dès lors.

N° 44 DE MME GENOT

(sous-amendement à l'amendement n° 2)

Art. 57(*nouveau*)

À l'article 1231-33/3 proposé remplacer les mots "cinq mois" par "six mois"

JUSTIFICATION

À l'article 1231-33/3, il serait intéressant de prévoir que l'actualisation du rapport d'enquête sociale puisse être réalisée au plus tôt dans les 6 mois qui précèdent l'expiration de la validité du jugement d'aptitude (ce qui, dans la pratique, laisse un mois de délai entre le moment de réalisation et le moment où la requête peut être déposée, garantissant ainsi une souplesse de travail pour les autorités centrales communautaires compétentes).

N° 45 DE MME GENOT

(sous-amendement à l'amendement n° 2)

Art. 57(*nouveau*)

À l'article 1231-33/4 proposé, 2°, remplacer les mots "qui suit" par "qui suivent"

VERANTWOORDING

Het betreft een louter taalkundige verbetering: het werkwoord moet in het meervoud staan.

Nr. 46 VAN MEVROUW **GENOT**
(subamendement op amendement nr. 2)

Art. 57(*nieuw*)

In het voorgestelde artikel 1231-33/5, laatste lid, de woorden “zulks in het kader van de adoptieprocedure van hetzelfde kind of van dezelfde kinderen” **vervangen door de woorden** “*zulks in het kader van dezelfde adoptieprocedure*”.

VERANTWOORDING

Het betreft een louter vormelijke opmerking. In het laatste lid lijkt het logischer te stellen dat een verzoek kan worden ingediend “in het kader van dezelfde adoptieprocedure”, veeleer dan “in het kader van de adoptieprocedure van hetzelfde kind of van dezelfde kinderen”, want in die fase van de procedure is het kind (of de kinderen) niet bekend, tenzij bij internationale intrafamiliale adoptie. De verlenging mag namelijk maar geldig zijn voor dezelfde procedure; ook artikel 1231-31, derde lid, bepaalt immers dat het vonnis slechts in één adoptieprocedure mag worden aangewend.

JUSTIFICATION

Remarque de pure forme.

N° 46 DE MME **GENOT**
(sous-amendement à l'amendement n° 2)

Art. 57(*nouveau*)

À l'article 1231-2-33/5, dernier alinéa, proposé, remplacer les mots “dans le cadre de la procédure en adoption du ou des mêmes enfants” **par les mots** “*dans le cadre de la même procédure en adoption*”,

JUSTIFICATION

Remarque de pure forme: au dernier alinéa, il me semblerait plus logique de dire “dans le cadre de la même procédure en adoption”, plutôt que “dans le cadre de la procédure en adoption du ou des mêmes enfants”; en effet, à ce stade de la procédure, sauf pour l'adoption intrafamiliale internationale, le ou les enfants ne sont pas connus; il convient en fait que le renouvellement, dans le même ordre d'idée que l'article 1231-31, al. 2 qui dit que la procédure n'est valable que pour une procédure d'adoption, ne soit valable que pour cette même procédure.

Zoé GENOT (Ecolo-Groen!)